

SREDNJEVEŠKE VELESILE Učb. str. 91

Karel Martel porazi Saracene (732)

- Frankish Territory in 481
- Conquests of Clovis 481-511
- Conquests 531-614
- Conquests 714-768
- Conquests of Charlemagne 768-814
- Dependent territories
- Avars
- Kingdom of Siagrius in 486
- Visigothic kingdom of Toulouse in 507
- Boundaries of the empire in 814

Klodvik I.

Karel Martel

Pipin Mali

Karel Veliki

- * Utrdil krščanstvo.

- * Pregnal Arabce, ki so vdiral v Evropo.

- * Utrdil državo, povečal trgovino.

- * Utrdil FEVDALIZEM,

bojeval se je proti muslimanom.

Leta 800 se je okronal za rimskega cesarja;
iz kraljevine nastane cesarstvo.

- * Skrbel je za izobraževanje -cerkveno šolstvo.

- * Bil je *sodobnik* arabskega vladarja Haruna
el Rašida (šah, pripovedke Tisoč in ena noč)

- * Po njegovi smrti država razpade na tri dele.

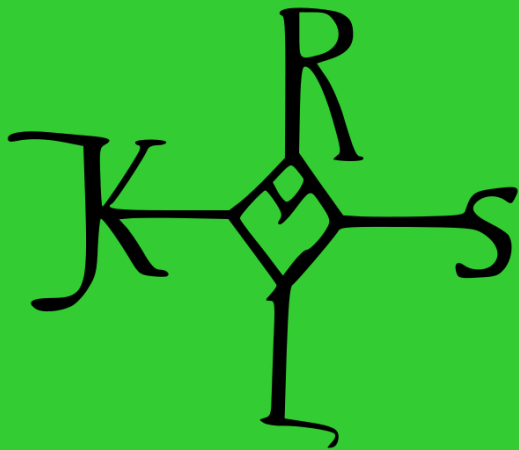
Karel Veliki je postal prvi naslednik rimskih cesarjev. V pomoč pri vladanju mu je bila rimsko- katoliška cerkev. Po letu 820 smo pod frankovsko oblast spadali tudi Slovenci.

Bil je velik ženskar. Petkrat je bil poročen, imel pa je še štiri uradno priznane stranske žene.

Zastavil si je cilj, da bo popolnoma iztrebil pijanstvo, ki mu je bilo skrajno nagnusno. V Karlovih zakonskih odredbah piše:

”Kogar v vojaškem taborišču zalotijo pijanega, naj toliko časa dobiva piti samo vodo, dokler ne bo priznal, da je ravnal narobe.” (Einhard)

Umrl je, ker se je prehladil pri kopanju, ko mu je bilo 71 let.

Bil je velik, močan in postaven, vendar kljub temu po velikosti ni bil kaj posebnega, saj je njegova višina znašala sedemkratno dolžino njegovega stopala. Imel je zaobljeno telo, velike živahne oči, nekoliko nadpovprečno velik nos, lepe sive lase ter veder in prijazen obraz. In ni bilo pomembno, ali je stal ali sedel, zmeraj je deloval avtoritativno in dostojanstveno. Čeprav je imel debelejši in malo krajši vrat ter malce trebuha, je skladnost drugih delov telesa to prikrila. Njegova hoja je bila odločna, drža telesa pa možata. Imel je zvonek glas, ki se pa nekako ni ujemal z njegovo močno pojavo. Bil je dobrega zdravja, razen zadnja štiri leta pred smrtjo, ko ga je včasih tresla mrzlica. Proti koncu življenja je tudi šepal na eno nogo. Bil je strasten jezdec in lovec. To je imel že v krvi, saj bi težko našli na svetu kak narod, ki je v teh spretnosti enak Frankom. Užival je v parnih kopelih termalnih vrelcev in pogosto treniral plavanje. V tem je bil nepremagljiv. Zaradi tega je dal zgraditi v Aachnu palačo, kjer je preživel zadnja leta svojega življenja. Tam je tudi umrl. Pri uživanju hrane in pijače je bil zmeren sploh pa ni maral pijančevanja. To je še posebej sovražil med svojimi ljudmi. Hrane se pa le ni branil, kajti trdil je, da post škoduje njegovemu telesu. Med jedjo je rad prisluhnil glasbi ali branju. Poizkušal se je tudi naučiti pisati. Zato je imel pisalne ploščice in pergamentne zvitke pod vzglavjem. Kadar je imel kaj prostega časa, se je trudil oblikovati črke. Vendar na tem področju ni bil prida uspešen, saj to učenje ni bilo pravočasno in pravilno zastavljeno. (Einhard, Življenje Karla Velikega.)

Karolinška država – »evropsko kraljestvo«

FRANKOVSKA DRŽAVA

To je bila germanska država v 8. in 9. stoletju, ki je obsegala dele današnje:

Nemčije
Francije
Beneluks
Švice
Italije
Avstrije
Slovenije

EMPIRE DE CHARLEMAGNE
et son démembrement
au Traité de Verdun
843

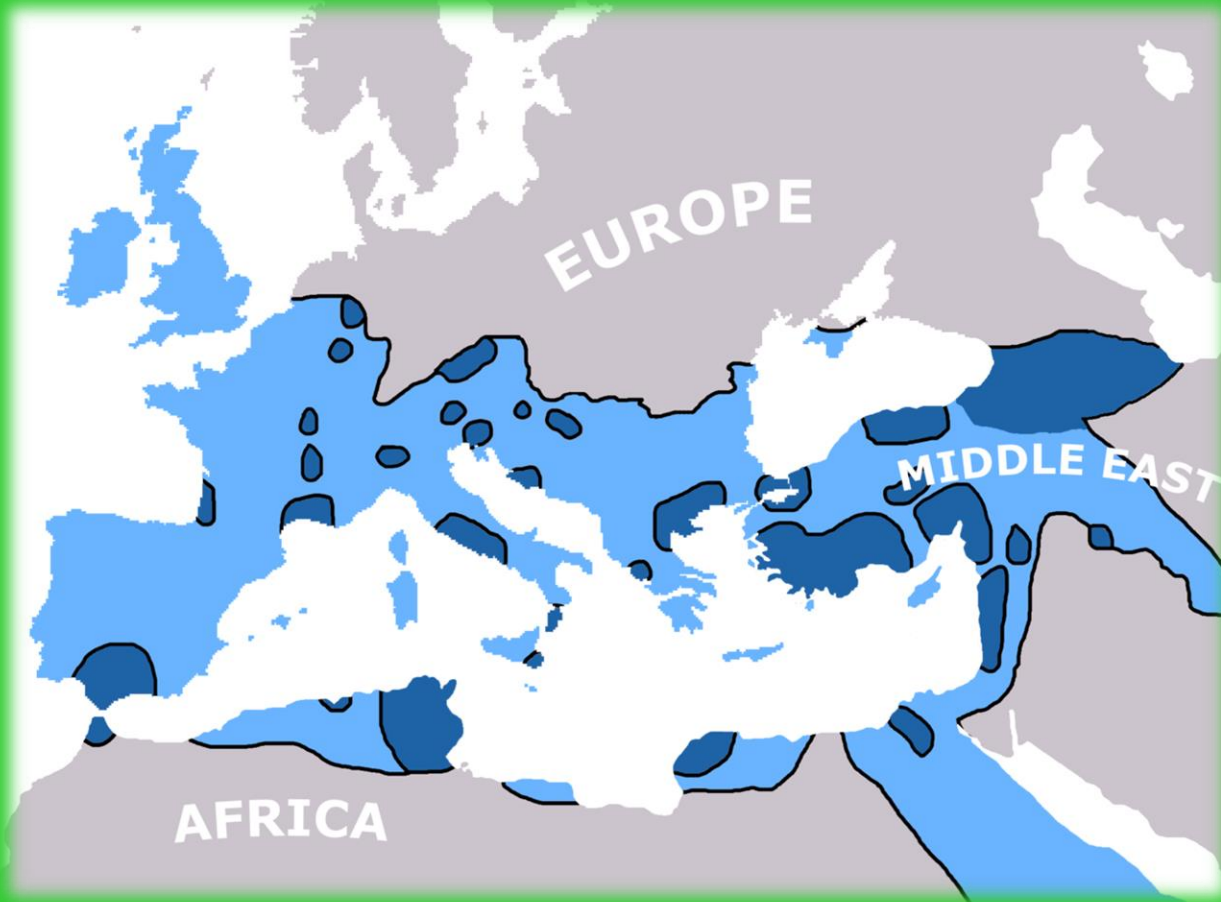
Échelle de 1:6.000.000

Explication des Couleurs

Krščanska cerkev in Papeška država

Širjenje krščanstva po zahodni Evropi:
misijonarji (miroljubno in tudi nasilno).

Papeška država
Krepitev moči papeža
(podpora Frankov). Rim.

Krščanska cerkev in Papeška država

Sv. Vergil, Salzburg

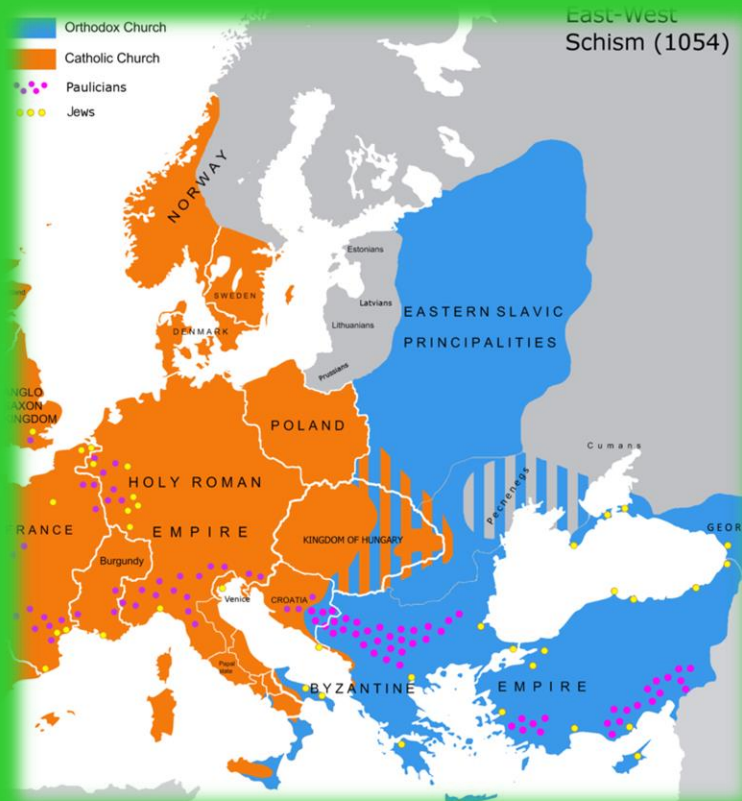
Sv. Ciril in Metod

Krščanska cerkev in Papeška država

Cerkveni razkol:

1054 končna ločitev cerkva

- **Zahodno** krščansko cerkev je vodil papež v **Rimu**. Imenoval je škofe, ki so mu bili podrejeni. Cerkev se danes imenuje **rimskokatoliška**
- **Vzhodno** krščanska cerkev (**Carigrad**). Imela je več poglavarjev (partiarhov). Cerkev se danes imenuje **pravoslavna**.

1. Katere države je zajemala Frankovska država?
2. Kako velik kralj je bil Karel Veliki?
3. Kaj se je z njo zgodilo po njegovi smrti?
4. Kako se je razdelila krščanska cerkev v 11. stoletju?
5. V čem je bil pomen papeža in Papeške države?

PREMISLI

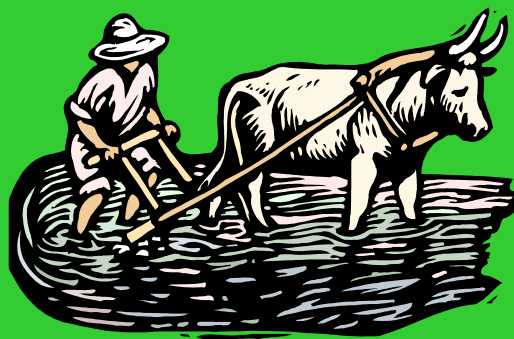
1. V čem je bila nova podoba zahodne Evrope drugačna in v čem enaka zahodni Evropi v času rimske dobe?
2. Kakšni odnosi vladajo med zahodno in vzhodno cerkvijo danes?

Papež in patriarh

KAKO JE BILA ORGANIZIRANA SREDNJEVEŠKA DRUŽBA

Učb. str. 93

KAJ JE BIL FEVD

Zemlja, največje **bogastvo**

Vladarji so **nagrajevali** Cerkev, pomočnike in poveljnike z zemljo.

Fevd (zemljiško gospostvo) je bila **posest**, ki je **pripadala** **fevdalcu** (zemljiškemu gospodu) in so ga obdelovali **kmetje**.

- **Oddajali** so **del** svojega pridelka - **dajatve** in **delali** na pridvorni posesti – **tlaka**.

Trije stanovi:

- tisti, ki **molijo** (duhovniki in drugi, ki so pripadali cerkvi),
- tisti, ki **se bojujejo** (plemiči),
- tisti, ki **delajo** (kmetje).

FEVDALNI DRUŽBENI RED

CERKEV
Cerkvena gospoda

Cerkev se kralju oddolži tako, da s pomočjo vere obvladuje podložnike (*oblast prihaja od boga*).

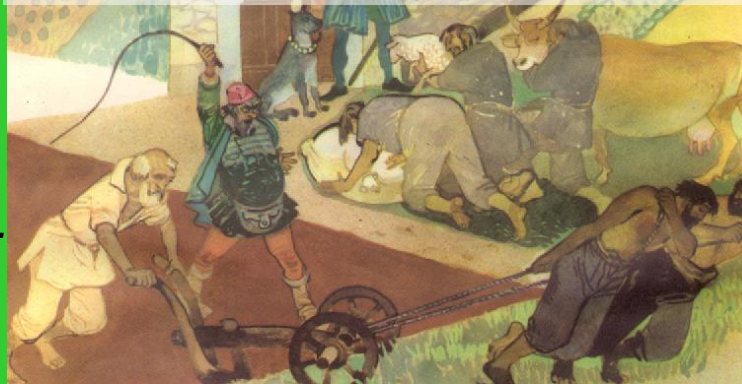

KRALJ
Podeljuje zemljo

**NOVA FEVDALNA
GOSPODA**
Živi na račun kmetov

KMETJE, podložniki

so podrejeni, vezani na zemljo, ne smejo se odseliti. Morajo dajati dajatve in hoditi na tlako.

PLEMSTVO
Posvetna gospoda

Plemiči (**vazali**) se kralju oddolžijo z udeležbo na vojnih pohodih.

Kako je bila urejena
fevdalna družbena ureditev?

POLOŽAJ KMETOV V FEVDALIZMU

Fevdalci so počasi opuščali pridvorno posest in delili zemljo kmetom.

URBAR – knjiga dajatev in bremen.

VELIKA PRAVDA, tisto, kar je kmetija večinsko pridelala (žito, vino, živino...)

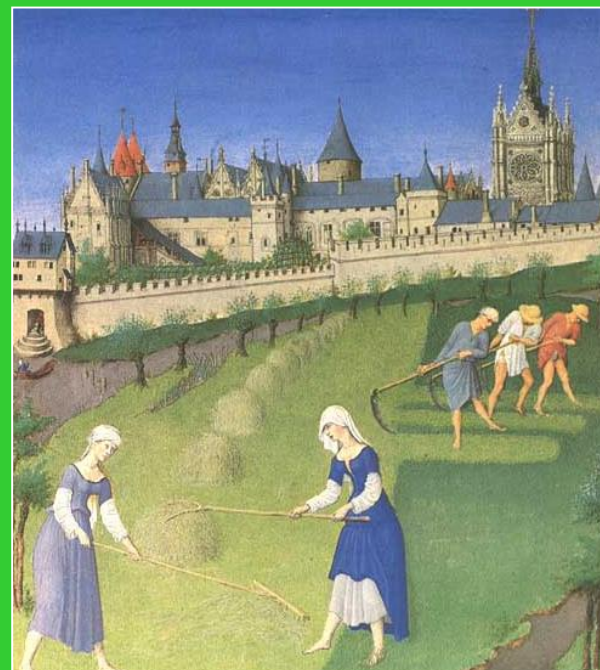
MALA PRAVDA, za potrebe grofove kuhinje (jajca, sir, bob, gos, prašič, kokoš, mleko...)

DESETINA, dajatev za cerkev

ODŠKODNINA, za uporabo fevdalčeve zemlje, pašnikov, potokov, gozdov, mlinov...

POSMRTNINA, ob smrti gospodarja kmetije je šla od hiše najboljša žival (vol).

OBRTNI IZDELKI, vrata, orodje, popravila..

Podložniki niso imeli nobene pravice in vpliva na višino dajatev; za vsak prestopok so bili strogo, srednjeveško - **telesno** kaznovani.

5.6 FRANKOVSKA DRŽAVA

Germanski Franki so živeli ob spodnjem Renu. Svojo državo močno razširijo in širijo **krščanstvo** in **fevdalizem**. Vrhunec je dosegla pod **KARLOM VELIKIM**, ki ga je papež leta 800 okronal za cesarja. Pod svojo oblastjo je imel Zahodno in Srednjo Evropo ter tudi naše kraje. Bila je eden od temeljev zahodnoevropske kulture (dvorna šola...). Po njegovi smrti je država oslabela in kmalu **razpadla** (843) na zahodni, vzhodni in srednji del.

5.7 CERKEV IN PAPEŠKA DRŽAVA

Papeži v povezavi s frankovskimi vladarji okrepijo svojo moč in oblikujejo Papeško državo (središče **Rim**). Misijonarji širijo krščanstvo po Evropi. Spor med papeži in patriarhi pripelje do razdelitve krščanstva na zahodno - **katoliško** in vzhodno – **pravoslavno** Cerkev.

5.8 SREDNJEVEŠKA DRUŽBA

Fevd (zemljiško gospodstvo) je bila **posest**, ki je pripadala **zemljiškemu gospodu** v zameno za dolžnosti. Obdelovali so jih kmetje (**tlačani**). Letno so oddajali dajatve in delali **tlako**. Obseg dajatev so zapisali v **urbarjih**.

Trije **stanovi**:

- tisti, ki **molijo** (duhovniki in drugi, ki so pripadali cerkvi),
- tisti, ki **se bojujejo** (plemiči),
- tisti, ki **delajo** (kmetje).